
Saknr: 2021/2281-1
Saksbehandlar Guri Finne Sognnæs
Dato: 25.01.2021

Til: Hovudutval for samferdsle og mobilitet (SAMO)

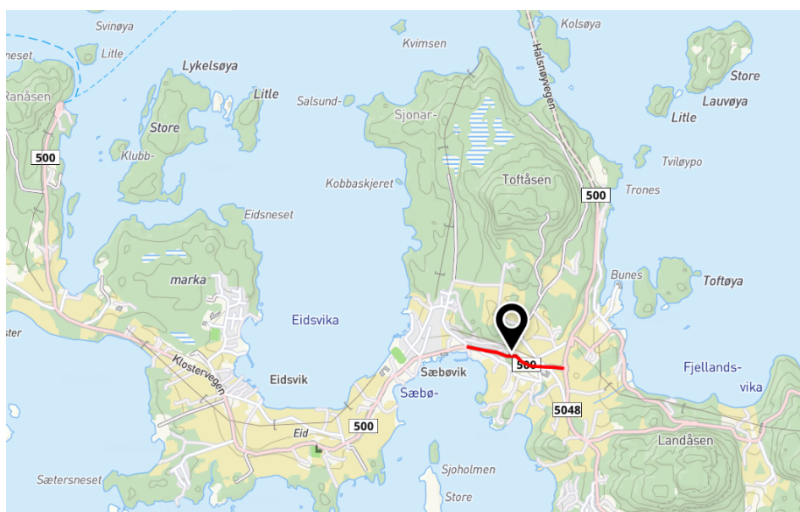
Frå: Dina Johanne Lefdal, avdelingsdirektør for Infrastruktur og veg (INV)

Kvikkleireproblematikk på Halsnøy, Kvinnherad kommune

Fylkesdirektør for infrastruktur og veg ynskjer å orientere om kvikkleireproblematikken i Sæbøvikbrekka på Halsnøy, i Kvinnherad kommune. Dette er ikkje eit nyoppstått problem, men er no i fokus som følgje av hendinga på Gjerdrum desember 2020. Det er erosjon i ei kvikkleiresone som potensielt kan truge områdestabiliteten i Sæbøvikbrekka. Samstundes er ein tilgrensande grunneigar plaga med til tider store mengder overvatn frå fv. 500, som må sjåast i samheng med erosjonsproblemet. I januar 2021 vart det halde møte mellom Kvinnherad kommune, Vestland fylkeskommune (VLFK) og Norges vassdrag- og energidirektorat (NVE) med mål om å finne ei felles løysing på erosjonsproblemet, og overvassproblemet på nedsida av fv. 500.

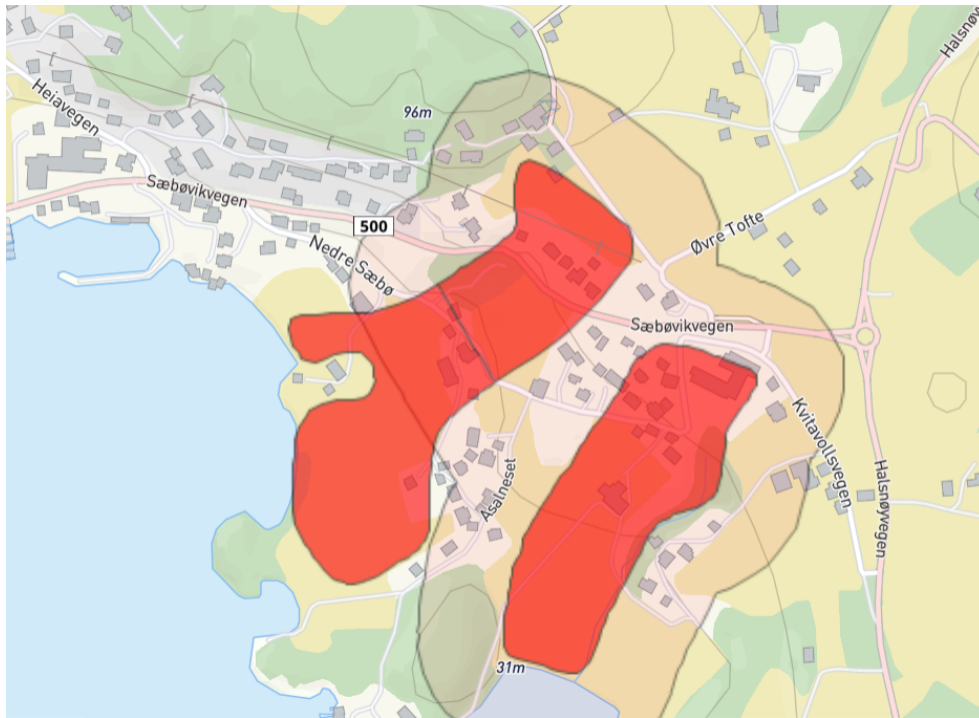
Kvikkleireproblematikk og fv. 500 i Sæbøvikbrekka: Det har lenge vore eit kjent kvikkleireproblem på Halsnøy, mellom Tofte og Sæbøvik sentrum, Sæbøvikbrekka (sjå figur 1). Det er blitt gjennomført grunnundersøkingar ved fleire høve langs fv. 500. Dei fleste i samband med bygging av Halsnøytunnelen som opna i 2008.

Same vegstrekning (Tofte-Sæbøvik) har også store trafikale utfordringa med trafikktryggleik og framkome på vegen. Det er ein smal og svingete vegstrekning med relativt bratt stigning. Gåande og syklande nyttar eit oppmerka felt langs køyrebana, utan fysisk skilje til køyrebana. Denne løysinga er valt for at møtande køyretøy også skal kunne nytte gang- og sykkelfeltet ved behov. Elles er det manglande rekkverk på delar av strekninga. I byrjinga av 2020 var det eit vogntog som køyrde utanfor vegen i ein sving. Trafikkbilete er prega av ferjetrafikken på Ranavik, som etter nedbetalinga av Halsnøytunnelen har auka.

Figur 1 Sæbøvikbrekka, mellom Sæbøvik sentrum og Tofte, på Halsnøy er markert med raudt.

I samband med forarbeidet til Kvinnheradpakken blei det i 2018 utført nye geotekniske grunnundersøkingar av Statens vegvesen (SVV) i området. Formålet var å undersøke om vegstrekninga kunne utbetrast og i større grad legge til rette for gåande og syklande. Resultatet etter utredningane av grunnundersøkingane er presentert i vedlagt rapport «*Halsnøy, Stabilitetsvurdering*». Kort oppsummert avdekkja grunnundersøkingane to kvikkleiresoner presentert i figur 2. Det blei konkludert med at det er teknisk mogleg å utbetre fv. 500, men det er naudsynt med omfattande tiltak for å heve områdestabiliteten i sone 1 (sona som omfatta fylkesvegen). Tiltaka er kostbare, eigedomar må løysast inn og landskapet vil bli visuelt endra. Planlagt vegutbetring vart difor satt på vent og tatt ut av Kvinnheradpakken. Avdeling for infrastruktur og veg og kommunen utgreier no om me kan få til alternative TS-tiltak, etablere møtelommer og finne alternative gang- og sykkelruter for mjuke trafikantar. Kvinnherad kommune har foreslått å bruke deler av overskotet frå bompenggeinnkrevingen for Halsnøytunnelen på slike tiltak i Toftebrekka. Dette vil bli utgreia i samråd med seksjon for plan og utbygging i VLFK.

Figur 2: Kvikkleiresone 1 lengst vest og sone 2 lengst aust. bygge- og deleforbodet er synt med lyseraudt.

I rapporten frå 2018 kjem det fram at det i sone 1 er ein bekk som eroderar i ei ravine. Erosjonen kan truga områdestabiliteten, uavhengig av om det vert gjort utbetringar på fylkesvegen. Denne bekken må sikrast. I sone II er det anbefalt å heve bekkeløpet som eit minimumstiltak for å ivareta dagens situasjon, men ytterlegare tiltak bør vurderast. SVV anbefalte kommunen om å gå i dialog med NVE angående sikringstiltak i dei to sonene.

Som følgje av rapporten frå 2018, og tidlegare grunnundersøkingar, er det innført bygge- og deleforbod i Sæbøvikbrekka. Sjå figur 2.

Grunneigar ved gnr. 193 bnr. 2 på nedsida av fv. 500 i sone 1: På nedsida av fv. 500 i sone 1, ved gnr. 193 bnr. 2, har grunneigar hatt problem med store mengder overvatn som kjem i frå dreneringa til fv. 500. Han påpeikar at problemet starta då fv. 500 vart utbetra og Halsnøytunnelen bygd i starten av 2000 talet (tunnelen opna i 2008). I 2019 utbetalte SVV ei erstatning til grunneigaren på 200 000 kr i form av røyr. Avtalen var at grunneigar skulle legge nye røyr sjølv, men før jobben blei fullført blei arbeidet stoppa av det nyoppretta bygge- og deleforbodet. I vår uttale til nabovarselet tilrådde me kommunen om å ta tak i erosjonsproblemet i sone 1, då det heng saman med overvassproblematikken på gnr. 193 bnr. 2.

I juni 2020 sendte kommunen ein søknad til NVE om planlegging, prosjektering og gjennomføring av tiltak i sone 1 og sone 2. Søknaden er under handsaming hjå NVE.

Møte mellom VLFK, kommunen og NVE 19.01.2021: I lys av kva som har skjedd på Gjerdrum blei det halde møte mellom kommunen, VLFK og NVE 19.01.2021. Målet med møtet var å kome fram

til ei felles einigheit om korleis sone 1 kan erosjonssikrast og overvassproblematikken på gnr. 193 bnr. 2 handterast.

I møtet kunne NVE informere om at kommunen sin søknad er motteken og er under handsaming. Dei avventar statsbudsjettet og informerer om hard prioritering med midlane som blir tildelt. Prioritering av sikringstiltak blir vurdert ut i frå faregrad og konsekvens. Risikoklasse 4 og 5 vert prioritert og undersøkt nærmare. Kvikkleiresonene i Sæbøvikbrekka ligg i risikoklasse 3. Elles kunne kommunen informere om fleire bekymringsmeldingar frå busette i området. Det har dei seinare åra oppstått eit synkehol med utvikling i sone 1, på oppsida av fv. 500. Norconsult har gjort fleire arbeid i området, og er uroa. Kommunen sendte uromeldinga vidare til NVE. Råd frå NVE var å leige inn fagkunnskap til å avklare faktiske forhold og reell fare.

Plan for sone I og gnr. 193 bnr. 2: Kvinnherad kommune har engasjert konsulent som skal setja i gang arbeid med ny rapport for å avdekke detaljert fare. Viktig å sjå tiltak på begge sider av vegen samla (synkehol og erosjon i ravina). Neste steg vert å prosjektere eit sikringstiltak for sone 1, som også inneberer handtering av overvassproblemet på gnr. 193 bnr. 2.

Vedlegg

1 Stabilitetsvurdering Halsnøy